

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr 30.
TELEFON Nr. 226.
Serisori nerancate nu se
primesc.
Manuscrisuri nu se restituie.
I aser ate
se primesc la Administrațiunea
Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukas Nachf.
Nux. Augenstein & Emerio Los-
ner, Heinrich Schalek, A. O-
pelik Nachf., Anton Orpelik.
In Budapesta la A. V. Golber-
ger, Kacsin Bernat, Jullin, Le-
opold (VII) Erzsébet-közt.
Frajul inserțiilor: o serie
garantând pe o coloană 11 bani
pentru o publicare. Publicări
mai dese după tariful și în vo-
ia. — RECLAME pe pagina
8-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

ANUL LXXII

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungari
Pe un an 24 cor., pe șase lu-
ni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe s-
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. și an.
Se primumă la toate ofi-
cile postale din țară și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mar-
tărgul Inului Nr. 30, etajul
I. Pe un an 20 cor., pe șase
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul acasă: Pe un an 24
cor., pe șase luni 12 cor., pe
trei luni 6 cor. — Un esam-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele, cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

Nr. 156.

Brașov, Duminecă 19 Iulie (1 August)

1909.

Din cauza sfintei sărbători de Luni, ziarul nu va apare până Marți sara.

Neam de iloți.

Din voia și prin puterea *altora* noi Românii suntem osândiți să rămânem un neam de sclavi, de iloți. Ați văzut vre-odată în lungul drumului de țară mergând pe lângă căruciorul său, incetinel și cu capul plecat câte-un biet om, care-și lua pălăria din cap, de câte-ori treceau doi cai și o trăsură? Animalele mergeau înainte și nu răspundeau la salutul lui decât doar ridicându-și coada și apărându-se de muște. Iar când animalul din trăsură e mai de rasă decât cele din-înțea trăsorii, strigăte și trăsnețe de biciu fac pe bietul om să se miște ceva mai repede și să se dea în marginea drumului să poată trece în sunete de zurgălăi: animalele.

Incetinel, cu capul plecat și năcăjit e poporul nostru. Mai ales când face politică, când e vorba să aibă și el parte în cărmuirea statului ori comunei. Ii ajunge un strigăt ori o lovitură de biciu și el se dă la o parte lăsând pe alții să-și facă neturburați mendrele. Nici măcar o piatră nu aruncă înaintea trăsorii domnești, ca să salte și să se sdruncine puțin, necum să-și lase căruciorul în mijlocul drumului, doar' se va încurca trăsura și va da în șanț. Cu „ce-o vrea Dumnezeu” și „așa a fost să fie” el merge mai departe și nu-și ridică ochii din pământ. Sărac, stăpânit, plecat!

Stăpâniți și plecați suntem și noi Brașovenii. Și ca să ne-o nsemnăm bine, că va trebui încă mult timp să rămânem așa, a mai venit și deputatul Sașilor și Ungurilor din Brașov să ne-o spuie și el. Două zile a rămas deputatul Sztterényi în Brașov. Și, pare că-i făcătura, și el a fost, înainte de ce-a venit la Brașov, în Sinaia la regele și regina României. Nici buzele lui, nici buzele conducătorilor Sași și Unguri n'au rostit numele Românilor, cu toate că el este deputatul cercului, de care se ține și Scheiu locuit de Români. Cu toată dreptatea: Români nu l-au ales, el nu e deputatul lor și sunt sigur, că în Scheiu nu vor fi mai mulți de 10 inși, cari să știe, cine li reprezintă în parlament.

Pasivitatea completă a Românilor brașoveni la alegerea lui Sztterényi de deputat a fost credem noi o protestare. Când a treia parte din comitetul Brașov și a treis parte din locuitorii orașului sunt Români, conducătorii noștri se vor fi gândit, că și noi avem dreptul să alegem din patru deputați măcar un deputat român. Așa ar fi după drept. Dar noi nu le putem da fraților Sași nici un favor, nu le putem face nici o promisiune, precum nu le putem insufla nici simțul de dreptate. Un secretar de stat însă le poate face promisiuni, pe cari le ține, un guvern le poate da favoruri și le poate trimite oricând ajutor, în contra dreptății chiar. Pentru atâtea lucruri ei pot renunța la un scaun de deputat. Și se-

cretarul de stat le-a mai făcut promisiuni, și guvernul le va mai da favoruri, căci ei au declarat pe față că și la viitoarele alegeri vor alege cu unanimitate tot pe Sztterényi de deputat în cercul Brașovului. De ce nu l-ar alege, când în gară mulțămind pentru primirea ce i s'a făcut, el își începu vorbirea nemțește ca să o continue ungurește, iar la banchet își începu toastul ungurește, ca să-l continue nemțește. Și de ce nu l-ar alege când el se pricepe să împace atât de ușor și pe Sași și pe Unguri. Întâi se învoi să-și țină darea de samă deosebit: într-o sală le vorbi alegătorilor unguri 2 $\frac{1}{2}$ ore, apoi merse într'altă sală și vorbi alegătorilor sași 1 $\frac{1}{2}$ ore. Diferența în durata vorbirilor își are originea în tănuirea unor lucruri, despre cari nu le-ar fi putut vorbi alegătorilor sași cu aceeași francheță și convingere cu care le vorbi alegătorilor unguri.

Înainte alegătorilor sași (la reprezentanția de sară, 7 oare) începu imediat cu legile despre dare etc. Alegătorilor unguri însă (adecă la reprezentanția de după amiază, la 4 oare), cari li primiră destul de rece, și cari aveau numai la comandă câte-în „éljen” pentru vorbele lui, acestora le vorbi și despre legile lui Apponyi și despre proiectul legii electorale.

„Statul se îngrijește de existența materială a preoților și învățătorilor nemaghiari și nu le cere în schimb altceva decât ceea ce și *altcum* ar fi natural: să fie credincioși patriei.” La aceasta reduce d-nul Sztterényi toată groaza, toate protestările și toate a-furiseniile atâtor milioane de cetățeni ai Ungariei. Într'alt loc însă vorbind de politica ministrului de instrucție spune că ea a fost condusă astfel încât să asigure interesele naționale. Nu e greu de ghicit că „interesele aceste naționale” sunt numai ale națiunii maghiare.

Iar dacă e vorba de asigurarea intereselor națiunii maghiare atunci putem ști dela început părerea lui Sztterényi și relativ la votul universal. Prin legea electorală conducerea exclusivă a țării trebuie să se asigure și pe mai departe poporului maghiar. Numai pentru această Sztterényi e convins, că nu toți cetățenii acestei țări sunt maturi pentru a primi un drept, ca e să fie egal pentru toți. Căci dacă toți l-ar avea deopotrivă „el asemenea e convins, că așa-numitul vot universal, egal și secret ar fi un pericol pentru țară”. El promite „a lupta din toate puterile în contra unei astfel de legi. „Poate tocmai aici în Ardeal e mai puțin necesar să documentăm pericolul votului universal, egal și secret”. Unitatea națiunii maghiare trebuie asigurată și decâte-ori ea se p ate asigura încă printr'o lege, partidele toate, orice diferente de vederi ar fi între ele, trebuie să se uniască”.

Acestea sunt ideile deputatului Brașovului în chestiunile vitale și pentru noi Români înțelegeți de ce cu un astfel de program nu ar putea sta nici un deputat înaintea Româ-

mânilor, cari cer un învățământ asupra căruia statul să aibă numai controla, — câtă vreme duce politica de până acum, — și cere votul universal, secret și egal, de care se înspăimântă atât de mult Ungurii, deși fără motiv

Dar dacă ne vom gândi puțin prin ce mijloace au ajuns Ungurii la succese atât de strălucite în Brașov, uide vedem că au răușit să aleagă un deputat ungur într'un cerc, în care Românii și Sașii formează majoritatea, noi nu găsim alt răspuns decât acesta: prin luptă și prin energie afirmare a drepturilor, ce li se cuvin E adevărat, că ei au și sprijinul guvernelor exclusiv pe partea lor, dar chiar să nu-l aibă, noi le recunoștem dreptul de a fi reprezentanți în parlament printr'un deputat. Însă noi Românii nu avem acelaș număr? Noi nu suntem cetățeni ai statului? Noi nu vom avea aceleași drepturi? Noi nu avem dreptul la un deputat?

O: i nu-i cine să strige și să ni-le ceară? Ce lume ironică: oameni, cari au un drept, să nu-l recunoască și să nu-l acorde altor oameni, cari încă nu-l au! Ci în locul unei lupte cinstite pentru dreptul tuturor să-și frământă mințile în silogisme și parasilogisme, în paragrafarea prin cuvinte frumoase a unor legi, cari ascund un readevăr, în amețirea cetățenilor, cari așteaptă dela cei de sus măcar bunăvoință și sinceritate.

Celor de sus însă le place să rămână mai bucuroși: „Panglicari în ale țării, care joacă ca pe funii”.

Darea de samă a dep. Sztterényi.

Brașov, 20 Iulie n. 1909.

În fața alegătorilor săi sași și maghiari din cercul II al Brașovului și-a ținut Miercuri seara secretarul de stat Sztterényi, darea de samă. Mai întâiu a vorbit în limba maghiară în fața alegătorilor maghiari, în cea mai mare parte industriași și meseriași, iar după aceea a rostit în limba germană o dare de samă în fața alegătorilor săi sași, întruniți în mare număr în sala societății industriale. În ambele adunări i s'au adus mulțumite pentru activitatea sa desfășurată în vederea promovării intereselor țării și îndeosebi a orașului Brașov și li s'a votat încredere.

Darea de samă a deputatului Sztterényi are fără îndoială o deosebită importanță și diferă dela obicinuitele dări de samă prin faptul, că alesul cercului II al Brașovului este mâna dreaptă a ministrului Kossuth și astfel expunerile sale, cari conțin în liniamente generale întreaga activitate de 3 ani a guvernului coaliției, pot fi considerate ca expresiunea părerilor și dorințelor a însuși șefului partidului kossuthist și prin urmare ca o declarațiune oficială a însuși guvernului actual.

Din cele atinse de Sztterényi în darea sa de samă relevăm în liniamente generale următoarele:

Sztterényi a stăruit asupra autonomiei comitatelor, numai însă ca mijloc de apărare față cu încercările de felul celor făcute de guvernul Fejervary. Dealtminteri e de părerea, că administrațiunea va trebui mai curând ori mai târziu să treacă direct în mâinile guvernului.

În ceea ce privește reforma electorală susține proiectul prezentat de contele Andrasy, căci Ungaria nu e după părerea d-sale coaptă pentru sufragiul universal

egal și secret. Domnia masselor e primejdioasă și conducerea are să fie rezervată pentru Maghiari și pentru inteligență.

Vorbind despre legile create de guvern în ceea ce privește școala și biserica, d-sa pornește din principii că „naționalitățile” au să se bucure de toate libertățile, numai însă întru cât aceste nu ating păstrarea caracterului unitar al statului ungar.

Cea mai mare și totodată și mai importantă parte a dării de seamă e privitoare la chestiunile economice. Ideia conducătoare a oratorului e asigurarea independenței economice a regatului ungar.

După ce arată importanța tarifului autonom și a independenței vamale, vorbește de legile în număr de 162, între cari 108 de caracter economic și social, pe cari guvernul le-a creat pentru dezvoltarea industriei, a comunicațiunii și a comerțului în genere, precum și pentru ridicarea morală și materială a muncitorilor. În legătură cu aceste deputatul Brașovului stăruie asupra intereselor, pe care le are Ungaria, ca să întreție cele mai bune relațiuni cu țările dela răsărit, mai ales în ceea ce privește viața economică.

De încheiere Sztterényi apelează la datoria fiecăruia de a căuta punctele de unire și îndeosebi de a promova înțelegerea între coroană și națiune, căci numai astfel, creându-se stări normale, se pot aduce legi potrivite pentru binele națiunii și a țării.

Parlamentul otoman și chestiunea cretană. În ședința de Joi a camerei turcești a avut loc o manifestațiune patriotică pentru Creta. Ședința s'a deschis prin citirea a numeroase depeși sosite din toate părțile Turciei și anunțând ținerea de meetinguri. Într'ânsele se declară, că toți Otomanii sunt gata a-și vărsa sângele pentru a apăra drepturile otomane în Creta. Mai mulți Turci, Albanezi și Arabi au pronunțat, în mijlocul aplauzelor, discursuri înflăcărâte, reproșând guvernului inactivitatea sa, invitându-l să lucreze cu energie și declarând că toți sunt gata a lupta și a sfășia pavilionul elen din insula Creta și a nimici guvernul care înalță acel pavilion în Creta. Armenii și Bulgarii au vorbit în acelaș sens. De asemenea și Grecul Artas a zis că trebuie să se atragă atențiunea guvernului pentru a deslega chestiunea conform cu interesele Otomanilor. Președintele a declarat că va informa cabinetul despre sentimentele camerei și comunică că guvernul se străduiește a apăra interesele patriei, deci trebuie să fie lăsat liber a lucra.

Din Bucovina.

Hotărârile comitetului național românesc.

În adunarea comitetului național a Românilor bucovineni, care s'a ținut în 26 Iulie n. sub presiul d-lui Dr. Iancu cav. de Flondor, s'au votat următoarele rezoluțiuni:

I. În adunări populare districtuale, cari sunt a se convoca de cătră conducerea partidului în singuraticile orașe provinciale în timpul cel mai apropiat să se prezinte șeful partidului nostru Dr. Iancu Flondor cu un număr corăspunzător de membrii din comitetul executiv și toți membrii comitetului național, cari domiciliază în respectivul district, precum și cu deputații respectivului district spre a expune tendințele partidului în fața poporului adunat.

În adunările populare districtuale, ce se vor ținea, să se provoace bărbații de încredere din toate comunele rurale de a

mijloci până la un termen anumit prin adunări comunale, în cari din nou să se desvolte programul și tendințele partidului, înscrierea poporului în listele partidului, iar mai ales alegerea delegaților comunali în numărul arătat de statutul partidului.

Executată fiind alegerea numiților delegați comunali prin toate comunele districtului, se vor întruni la un ordin dat de comitetul executiv al partidului toți delegații comunelor din district în adunarea districtuală și vor alege acolo comitetul districtual.

După alegerea comitetelor districtuale în toate cercurile electorale, șeful partidului va convoca adunarea națională, care sau va accepta compoziția comitetului național existent, ratificând-o, sau va alege în acest comitet alți bărbați și va dispune ca supremul for național al Românilor bucovineni totul ce va afla de bine pentru binele și prosperarea neamului.

II. Cu prilejul adunărilor populare districtuale și a celor comunale ce sunt a se ținea conform motiunilor votate la punctul prim al ordinei de zi, să se discute temeinic rostul birului național într-un mod atât de insistenț, încât necesitatea introducerii lui să devină convingerea fiecărui Român.

Inscrierea persoanelor, cari se declară membrii ai partidului în listele acestuia, pentru a face posibilă o evidență asupra tuturor membrilor partidului, va urma de regulă numai atunci, când respectivii membrii se vor îndatori a solvi o sumă oarecare anuală ca bir național.

III. Având în vedere, că menținerea baronului George Wassilko în postul de căpitan al țării, înseamnă a extrada toată puterea țării rutenului Stocki (locțiitorul căpitanului țării — N. R.) comitetul național somează pe comitetul executiv să facă de cu vreme toate demersurile potrivite spre a împiedeca reșezarea baronului Wassilko în dignitatea de căpitan al țării.

La discuția propunerilor s'a întâmplat un incident, care a făcut pe deputații Hurmuzachi, T. Simionovici și Ispescul-Grecul să părăsească demonstrativ ședința.

Deschizându-se adecă discuția asupra propunerilor comitetului executiv relativ la organizarea Românilor bucovineni, deputatul Teofil Simionovici critică toate încercările de organizare ce s'au făcut până acum, căci toate organizările făcute au fost un lucru de nimic, căci s'au făcut »de sus în jos« nu însă »de jos în sus« cum trebuie făcută o organizare temeinică. D-Sa vede și în propunerile comitetului niște proiecte neserioase, căci aceste propuneri sunt un conglomerat neînțeles. Mai ales adunările districtuale propuse de comitetul executiv nu pot avea absolut nici un înțeles, căci cum să se facă alegerile la așa niște adunări improvizate. Organizarea ar trebui să se facă din comună în comună și nu de comitetul național, care pentru lucrul acesta nu are nici o îndreptățire, ci numai de către deputații respectivelor districte, cari vor cutriera comună după comună și vor face singuri organizarea. De aceea oratorul face contrapropunerea formală ca: *Deputații singurelor districte electorale să facă singuri organizarea neamului din comună în comună.*

Delegatul d-l M. Chisanovici, recomandă spre primire propunerea deputaților cu amendamentul ca organizația să o facă deputații însă nu singuri, ci cu unul sau doi reprezentanți ai comitetului național. Deputatul Simionovici acceptază acest amendament. Mulți oratori se opun pe motiv că deputații sunt întocmai ca și fiecare altul membri ai comitetului național și ei și de alfel sunt invitați să coopereze la organizarea cu partidul sau partidul cu ei, ar fi însă foarte de dorit să nu se facă aceasta deosebite între deputați deoparte și partid de alta.

Punându-se la vot propunerea delegatului Chisanovici, ea întrunește numai 10 din 57 voturi. În urma acestui rezultat dep. Hurmuzachi declară, că respingerea propunerii deputatului Simionovici o consideră drept un vot de neîncredere la adresa deputaților și declară că dânsul și colegii săi Simionovici și Dr. Ispescul nu mai pot lua parte la desbaterile ulterioare ale comitetului. Din contra deputatul Aurel Onciul se declară de acord cu deciziunea luată.

După depărtarea celor trei deputați se primește unanim propunerea, că incidentul ivit nu poate justifica declarațiunea deputatului Hurmuzachi și că în fond această declarațiune conține intențiunea de-a sparge solidaritatea națională. Comitetul național i-si exprimă deci pentru această procedură îndreptățita sa indignare.

Din Macedonia.

Congresul din Bitolia. — Meetingul albanez din Dibra.

În ziua de 10 Iulie, scrie »Românul dela Pind«, s'a deschis la Bitolia primul congres național aromânesc. Firește, că suntem partizani devotați unei astfel de inițiative. Dese-ori am vorbit în coloanele acestui ziar despre necesitatea unui congres, în care să se desbată în toate sensurile chestiunea rededeșteptării noastre naționale și să se avizeze la noui și eficiente mijloace.

Pentru ca un asemenea congres însă, să-și poată da roadele dorite în primul rând se cere, ca el să fie expresia adevărată și sinceră a întregii aromânimi. Pentru aceasta se impune, ca la acest congres să ia parte tot ce Aromânimea are mai distins atât ca cultură cât și ca poziție socială. Pe lângă aceasta cunoscut fiind faptul, că și Aromânii stabiliți în străinătate joacă un rol preponderant în mișcarea noastră culturală-națională, se impune ca și acestora să li-se lase cel puțin timpul necesar, ca să poată lua parte. Nu trebuie neglijate de asemenea instituțiile noastre culturale, cari pot fi de mare folos pentru complectarea operei începute.

Din acest punct de vedere congresul din Bitolia lasă mult de dorit. Dintr-o depeșă primită dela corespondentul nostru reiese, că din cauză că comitetul de inițiativă a lansat prea târziu apelurile, din optzeci de comunități românești n'au putut lua parte la congres decât opt. Asemenea tot pentru acest motiv Societatea de cultură din București n'a putut trimite nici un delegat și a rugat telegrafic comitetul organizator, ca să amâne congresul pentru la toamnă.

Nu știm pentru cari considerațiuni inițiatorii acestui congres n'au vrut să ia în seamă argumentele de mai sus. Din parte-ne salutăm inițiativa în sine și dorim ca, cât de curând să se convoace un al doilea congres, a cărui dată să se anunțe din vreme și la care să poată asista pe lângă delegații tuturor comunităților și elementele enumerate mai sus. Numai rezoluțiunile luate de un asemenea congres, se vor putea traduce în fapt, pentru că ele vor fi expresia sinceră și nepărtinitoare a întregii aromânimi.

În ziua de 10 Iulie — scrie același ziar — s'a deschis la Dibra marele congres național al Albanезilor. Cu această ocaziune poporul albanez, care totdeauna a dat probe de devotament pentru patrie, a organizat în ziua aniversării constituției un meeting monstru la Dibra, cu scop de a protesta în contrastării de lucruri ce s'a creat în Creta. La acest congres au luat parte peste 5000 de participanți și cu toții au jurat, că nu vor permite nimănui să răpească o părticică din imperiu. A fost un moment solemn, când cu toții, ca să dea mai mare însemnătate jurământului lor, agitău în aer puștile. Cu toții erau gata să pornească la luptă.

Entuziasmat peste măsură de această purtare a lor, deputatul Dibrei *Ismail bej*, s'a urcat pe o tribună improvizată și a ținut un discurs înflăcărat. Discursul a ținut peste un ceas. Cum a isprăvit însă, a căzut mort, poate de prea marea emoțiune. Cu el dispărea unul din leaderii parlamentului. În timpul din urmă a dat o bună parte din averea sa pentru școli, căci el spunea: numai astfel se poate ca Albanезii să ajungă a fi folositori patriei. Camera pierde cu el unul din cei mai buni reprezentanți ai ei, iar națiunea pe cel mai fervent apărător al drepturilor naționale.

Un interview al dep. Szeterényi.

Un redactor al ziarului »Minerva« a avut Mercuri pe una din străzile Sinaiei un interesant interview cu secretarul de stat Szeterényi. După ce ziaristul român enarează peripețiile, prin cari a trecut până a da față cu bărbatul de stat ungar, mulțumită intervenției unui ziarist maghiar aflător în Sinaia, continuă astfel:

»Am spus în franțuzește Excel. Săle scopul vizitei mele, dar Excelența sa îmi răspunde în limba germană, la care ripostez tot în limba franceză, până ce Exce-

lența sa se hotărăște a grăi în limba lui Racine.

— Mă întrebați ce impresie mi-a făcut țara românească, îmi spune d. Szeterényi. Nu viu pentru întâia oară în țara românească. O cunosc de 25 de ani și am făcut dese călătorii în România. E o țară admirabilă, plină de frumuseți și bogății, care mi-a lăsat întotdeauna amintiri frumoase.

Ce credeți de poporul român?

— E unul din cele mai bune popoare. Popor excelent, plin de calități și de viitor.

— Dar de Românii de peste munți ce opinie aveți?

— Aceeași opinie ca și despre cei din regat. Eu sunt partizan al unei concilieri sincere și durabile între Maghiarii și Românii de peste munți, afirmă d-l Szeterényi.

— Și cari ar fi mijloacele și modalitățile acestei concilieri?

Aci figura d-lui Szeterényi se încrunță cu desăvârșire, surisul de amabilitate muri pe buzele sale, iar acea notă de grandoare, care la începutul interviewului, se ascundea abea perceptibilă între genele ochilor miopi, învăluia cotropitoare întreaga personalitate a d-lui secretar de stat.

— Eu am venit la Sinaia să mă plimb, îmi declară d-l Szeterényi, nu să fac politică. De altminteri eu sunt la un minister de resort.

— Atunci permiteți-mi Excelență să vorbim de industrie și comerț?

— Bucuros, răspunde d-l Szeterényi, și înfățișarea de amabilitate începu din nou să-i lumineze figura. Apreciez foarte mult industria și comerțul d-voastră, îmi spune d-l secretar de Stat. Aveți o industrie tânără, plină de vigoare și viitor. Cunoscut stabilimentele industriale de pe Valea Prahovei, fabricile dela Azuga, toate constituie începuturi foarte frumoase și pline de făgădueli.

— Ce credeți de industria noastră petroliferă?

— Eu văd în ea principala d-voastră industrie.

Urmăresc cu atenție progresese ei, căci avem în această industrie angajate însemnate capitaluri ungurești. Cu toate nenorocirile, care s'au întâmplat la Câmpina, anul trecut, am convingerea că această industrie se va desvolta cu mai multă vigoare și va progresa.

Pe nesimțite discuția alunecă, vorbim de țara noastră, de poporul român, de frații de peste hotară, și când ajungem la modalitățile unei concilieri dintre Ungurii și Românii de peste munți, Excelența sa se mohorește din nou, întrerupe discuția, pentru a o relua vorbind de comerțul nostru, de tânăra noastră industrie și a se perde cu generalități...

Anuarele școalelor noastre.

II.

Raport despre instituttele de învățământ gr-cat. din Balázsfalva-B'aj: gimnaziul superior, institutul pedagogic, școala de aplicație, școala de fete, școala pentru învățăcei de meserii și negustorii și azilul de copii, pe anul școlastic 1908-1909. Balázsfalva-B'aj, Tipografia Seminarului teologic gr-cat. 1909.

(Fine.)

III. Școala gr-cat. de fete. Examenele la această școală s'au început în 19 și 20 Iunie. Corpul didactic, sub dirigența d-lui Silvestru Nestor, constă din 5 profesoare și 5 profesori. Elevele stipendiste au fost 13 în anul 1908/9 iar la încheierea anului școlastic s'au împărțit premii: cărți de rugăciune, de istorioare, belestristice ușoare și de poezii. Premii în cărți au primit de total 26 eleve, în valoare de 109 cor.

Cea mai mare parte din fetițele ce frecventează școala au locuit în internat, unde sunt provăzute cu toate cele de lipsă.

Școala de fetițe se compune din 4 clase elementare și 4 civile. În toate 8 clasele au fost imatriculate 141 eleve, dintre cari 1 a murit, 12 au dezertat, așa că numai 128 au fost clasificate. 100 au fost de confesiunea gr-cat., 1 rom-cat., 23 gr-orient., 1 evangh. și 3 de confesiunea izraelită.

IV. Școala gr-cat. pentru învățăcei de meserii și negustorie. Cu începutul anului școlar 1908/9 elevii acestei școle pentru ca să fie mai bine instruați au fost împărțiți în două grupe. Grupa primă o formează clasa pregătitoare și I, iar grupa a doua clasa II—III, instruați alternativ, în o zi o grupă în altă zi cealaltă Școala

a fost cercetată de 65 elevi, cari sunt provăzuți în fiecare an gratuit cu cărțile și revizitele de lipsă, neplătind nici elevii nici maestrilor lor nici o taxă. Toate lipsele școlara și-le acopere din contribuiri marimonioase și din micile crușări ce le face an de an.

Examenul final s'a ținut în 20 Iunie a. c. Statul personal a fost compus pe lângă d-l director Silvestru Nestor încă din 3 profesori. Elevii au fost clasificați în modul următor: cu emineță 6, cu primă 34 și cu secundă 12; purtarea morală a tuturor a fost bună.

Raportul se încheie cu câteva date referitoare la azilul gr-cat. de copii, care a avut anul acesta 31 elevi.

Convocare.

On. membrii ai *Despărț. IV. Murăș-Uioara* al Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român, pe cum și toți cei ce doresc înaintarea în literatură și cultură a poporului român, prin aceasta sunt invitați la prima adunare generală ordinară a acestui desp. ce se va ținea în școala gr. cat. din *Alecuș la 8 August st. n. 1909* la 3 oare p. m.

Emiliu Fop,
dir. desp.

Jubileul universității din Lipsca.

Miercuri s'au început în Lipsca sub pres'diul regelui Saxoniei Frideric August serbările comemorative ale univrsității din Lipsca, care împlinește anul acesta 500 ani dela înființarea ei. Aceste serbări au întrunit o lume imensă de savanți și fost studenții ai univrsității, cari au venit din toate continentele să aducă amagiile lor vechei »alma mater«.

Acest jubileu rar în viața unei univrsități ne interesează și pe noi Românii mai de-aproape, întrucât avem la univrsitatea din Lipsca un seminar de limba și literatura românească condus de d-l profesor Dr. Weigand și întrucât foarte mulți Români din Ardeal, Ungaria și România și-au făcut și își fac studiile la această eminentă univrsitate.

În următoarele lăsăm să urmeze câteva date din istoricul de 500 de ani al acestei univrsități.

Imprejurările prin cari a trecut această Univrsitate dela înființarea ei și până acuma prezintă un deosebit interes pentru întreaga lume cultă.

La 9 Septembrie 1409, papa Alexandru V, care se afla în acest timp la Piza, își dădu învoirea ca landgravii de Thuringia, Friederich și Wilhelm să întemeieze la Lipsca un institut pentru studiile mai înalte.

Două luni după această *permisiune* a papei cei doi prietini ai luminei redactară actul de înființare al Univrsității, pe care o înzeștrară cu multe privilegii. Deschizându-se cursurile, numărul ascultătorilor s'a sporit în mod considerabil prin studenții fugiți din Praga în urma mișcării husite.

Astăzi numai Berlinul și Münchenul pot să rivalizeze cu Lipsca în ce privește numărul civilor academici.

Până acum în Germania numai Univrsitatea din Heidelberg și-a mai serbat, în 1886, jubileul de 500 de ani. A treia univrsitate, care se va putea mândri cu un trecut așa de frumos este cea din Rostock, care-și va serba jubileul de 500 de ani la 1919.

La 1580 funcționau la univrsitatea din Lipsca 23 de profesori. Astăzi numărul profesorilor definitivii este de 235, afară de aceștia mai sunt un mare număr de agregati, docenți și profesori extraordinari. La 1409 numărul studenților înscriși la univrsitate era de 368. Astăzi numărul lor s'a urcat la 4581.

În ce privește curentele filosofice, Lipsca a fost totdeauna o puternică cetățue școlastică.

Humanistul *Petrus Luder* n'a putut cu toate eforturile sale, a-și câștiga aici niciodată un număr mai însemnat de aderenți. Cu tot sprijinul dat de prințul George de Saxonia humanistul Hermann Buschius, pe care îl luă în 1503 sub protecția sa, n'a putut nici acesta să impună vederilor sale filosofice.

Mai târziu, când zilele școlasticismului erau numărate, a început să cedeze și univrsitatea din Lipsca în fața curentelor mai nouă.

Dela 1520 încep a se introduce reforme tot mai binefăcătoare la această univrsitate. Prinți și conți dau ajutoare bănești pentru procurarea mijloacelor de

invățământ, pentru înființarea bibliotecii și a muzeului.

În decursul secolului al 17-lea Universitatea din Lipsca avu să se lupte cu multe greutăți. De aceea și progresele realizate de ea au fost relativ mai neînsemnate. Zbuciumările prin care trecu biserica catolică, nu au rămas fără de răsunet nici în această academie.

Sfârșitul veacului al 18-lea este pentru Universitatea din Lipsca adevărata epocă de aur. În 1767 Alexander Jablonsky înființă societatea istorică, pe care o înzestră cu fonduri și care există până astăzi. Pentru progresul științelor naturale s'a înființat în 1789 societatea pentru științele naturale.

În secolul al 19-lea vaza universității a mers crescând, grație progreselor realizate de ea pe terenul tuturor științelor. În 1812 se înființă aici o catedră de astronomie. La 1845 se înființă catedra de istoria naturală, iar în anii următori cea de filozofie și mineralogie. La 1865 catedra de chimie s'a separat de facultatea de medicină, rămânând independentă.

La 1836 se înființă facultatea științelor tehnice. Cu un cuvânt în secolul trecut universitatea din Lipsca a făcut toate eforturile pentru a ajunge la înflorirea, la care se află astăzi.

Pentru prosperarea acestei instituțiuni membrii casei domnitoare și-au dat todeauna concursul lor. Prințul Moritz de Saxonia înzestră încă din secolul al 16-lea această instituție cu venituri frumoase.

În timpul lui Frideric August I guvernul saxon a dat 12,000 de taleri pentru reconstruirea sălilor de cursuri dela facultatea de medicină, deteriorate în urma războiului cu Francezii.

Ultimii trei domnitori de asemenea au dat sume mari pentru îmbogățirea diferitelor facultăți cu mijloace de învățământ pentru aprovizionarea diferitelor seminarii cu tot felul de cărți și instrumente pentru experiențele științifice.

Universitatea din Lipsca își are și ea epocile ei de cădere și de înălțare. Astfel pe la mijlocul secolului al 19-lea universitățile din Bonn și Breslau erau mult mai bine frecventate decât cea din Lipsca. Au fost însă și ani, în cari această universitate a avut mai mulți *civi* decât cea din Berlin. Astfel a fost în anul 1872 și în anul 1878. În anul 1874/5 universitatea din Berlin avea numai 1714, pe când cea din Lipsca 2832 studenți.

În privința originii studenților, cei mai mulți sunt de origine din Saxonia. Țările străine sunt de asemenea bine reprezentate. Cei mai mulți studenți din Rusia studiază aici. În genere din întreg numărul studenților din Lipsca peste 20 de procente sunt străini.

Sărbătorirea aviatorului Bleriot.

Alaltăeri a sosit la Paris aviatorul Bleriot. Primirea ce li s'a făcut a fost o adevărată apoteoză a acestui aviator îndrăzneț. Entuziasmul populației nu mai cunoștea margini. Dela sosirea ofițerilor din marina rusă, după stabilirea alianței între Franța și Rusia, nu s'au mai petrecut asemenea scene la gara de Nord. Erau peste 50.000 de oameni acolo. Poliția era absolut neputincioasă față de această mulțime.

Bleriot a fost primit la gară în mod oficial de ministrii Barthou și Millerand. Ministrul Barthou a mulțumit lui Bleriot în numele guvernului. S'a format apoi un adevărat cortegiu triumfal. Bleriot luase loc în trăsură guvernului, care era escortată de un escadron de cuirasieri. Intrarea unui președinte al republicii nu putea fi mai solemnă și mai pompoasă. Bleriot era adânc mișcat. El a asistat apoi la recepția oficială dela clubul aeronautic.

Celebrul aviator a inspirat pressei franceze articole de o adâncă satisfacțiune națională. Iată ce scrie publicistul Ernest Judet despre triumful distanței dintre Sangatte-Dover:

»Nu ne putem bucura de ajuns, în mijlocul tristeții vieții noastre publice, că un creier francez a fost, care a început construirea unei atât de admirabile mașini de zburat, după multe încercări fără reușită și pericole eroic brave. Întreg poporul francez se feliță că a fost dat energiei franceze de a răspunde print' un act îndubitabil, de neuitat și nemuritor, acela, cari ne desconsideră pentru că nu ne cunoșc; și ne calomniază pentru că ne îndoim noi înșine de noi. Bucuria compatrioților noștri în aceste momente are un puternic motiv. Dela zborul lui Bleriot peste canal s'a schimbat ceva în bătrâna Europă, din punctul de vedere ale ideilor și al raporturilor dintre popoare.»

Correspondentul din Paris al ziarului »N. W. Tageblatt« a avut cu Bleriot o convorbire. Acesta i-a declarat, că va concura la mai multe premii, și că va construi aparate speciale, pe cari să le vândă.

Intr'un club englez Bleriot a declarat cu ocazia unui banchet, că el va face încercarea de a zbura dela Londra la Manchester. Pentru noua trecere peste »Canal« Daily Mail a pus un nou premiu de 1000 lire sterlinge.

STIRILE ZILEI.

— 18 Iulie v.

Parastas. Măne Duminecă în 19 Iulie v. (1 August n.) la orele 10 a. m. se va oficia în capela din Groaveri un parastas intru pomenirea de veci a mult regretatului nostru fost director Dr. Aurel Mureșianu.

În aceeași zi se va oficia un parastas solemn și în biserica catedrală gr.-cat. din Blaj.

La aceste parastase invităm pe calea aceasta pe toți prietini și cunoscuții defunctului, ai familiei și ai foaiei noastre.

Intâlnire după 50 ani. O rară intâlnire, mai ales la noi, la Români, va avea loc în 1 August st. n. la Beiuș. Din cei 10 absolvenți de acum 50 ani, ai clasei VIII gimn. din Beiuș, 4 înși se vor întâlni în această zi în gimnaziul din Beiuș. Cei 4 sunt: Constantin Boiț, mare proprietar, Vas. Pop, protopop, Ios. Pința, preot și asesor conzist, și Teodor Papp, profesor la seminarul din Arad. Părintele Alexe Verzeu din Satulung s'a scuzat pentru absențarea din cauză de morb greu. Ceilalți 5 au murit. E interesant că toți cei 4 au urmat școala împreună dela anii 1850—59.

Necrolog. În 29 Iulie n. a încetat din viață în Oradea-mare Agafia de Papp născ. Gomboș, în al 52-lea an al etății și al 32-lea al căsătoriei. Osâmintele defunctei s'au transportat eri la Vidra-de-sus unde va avea loc înmormântarea în cimitirul familiar Duminecă în 1 August n. Odihnească în pace!

O eparhie rusească în Europa apuseană. După știri din Petersburg guvernul rusesc a hotărât să înființeze o eparhie în Europa apuseană, care va avea să administreze toate misiunile și bisericile rusești din străinătate. Eparhia se va înființa în unul dintre orașele principale ale Europei apusene. Se crede că această eparhie va lucra și pentru stabilirea unei apropieri între popoarele slave și Rusia.

Dela cursul pentru vizitatorii de carne. Primum spre publicare următoarele: În senzul ordinului ministrului de agricultură dat sub Nr. 54300, în acele comune, unde nu se află medic veterinar sau alt medic, vizitarea cărnei o pot face numai indivizi, cari au absolvat cu succes un curs pentru vizitarea cărnii. În orașul nostru cursul pentru vizitarea cărnii s'a început în 15 Maiu st. n. iar examenul final, partea teoretică s'a ținut în sala de ședințe a comitatului, cea practică la abatoriu orașenesc. Membrii ai comisiunii examinatoare au fost d-nii: Adolf Szombati, medicul veterinar-șef al comitatului, Dr. Poka Dezső, medic de plasă și medic-șef onorar al comitatului și Alexandru Suru, directorul abatorului din loc, ca conducător al cursului. Participanți la curs au fost 11 la număr, dintre aceștia 2 contabili, absolvenți de școala comercială, 3 curșmizi, un controlor financiar în penziune, un comerșant și 4 economi. Pregătirea atât teoretică cât și practică a participanților la curs nu numai că a mulțumit pe membrii comisiunii și pe specialiștii prezenți, dar i-a pus chiar în uimire.

La sfârșitul examenului prezidentul comisiunii examinatoare a adresat participanților la curs câteva cuvinte bine simțite, atrăgându-le cu deosebire atențiunea asupra pagubelor și nenorocirilor, ce se pot ivi dacă nu-și vor împlini slujba cu conștiință, a mulțumit apoi d-lui medic veterinar Suru pentru abnegațiunea și zelul, cu care a instruat pe participanții cursului.

Proximu curs se va începe, dacă numărul participanților va fi suficient în 15 August st. n. X.

Comitetul parohial al comunei bisericesti gr. or. române din Timișoara-Fabric. cu concursul Reuniunii române de cântări aranjează obicinuita rugă (petrecere cu dans) împreună cu concert și cu piesă teatrală la sărbătoarea hramului sf. bise-

rici »Sf. Ilie«, Luni la 20 Iulie (2 August) 1909 în favorul comunei bisericesti din Timișoara-Fabric. Începutul Rugii la 5 oare p. m. Începutul concertului la 8 oare seara.

Sporirea armatei teritoriale engleze. După știri din Londra, ministerul de războiu a decis să sporească armata teritorială prin formarea unei rezerve alcătuite din toți oamenii apti de a purta armele și cari se vor arăta gata a lua parte la apărarea țării. Rezerva va avea trei clase: prima va fi de 100.000 oameni, care trebuie să înlocuiască pe soldații căzuți în războiu; a doua clasă va reprezenta o rezervă tehnică alcătuită din oameni de meserii tehnice, cari nu sunt militari, însă cari în caz de nevoie pot da servicii prețioase; a treia clasă, compusă din foști ofițeri și soldați cari trebuie să înlesnească autorităților procurarea de material și de oameni; ea nu va fi organizată militarmente.

Muzica ca mijloc moralizator. S'a spus de atâtea-ori, că muzica îndulcește moravurile încât o societate corală din Anglia a hotărât să dovedească aceasta în împrejurări necunoscute până acum. Insoțit de 4 muzicanți corul va cânta în toate închisorile din Londra. Întâia încercare a fost făcută într'o închisoare din Wandsworth și a dat rezultate bune. După două oratorii de Haendel, cântate în curtea închisoarei, cea mai adâncă tăcere a domnit în penitenciarul acela, în care se află peste 1000 răufăcători. Unii asasini au plâns, iar unii recidiviști și-au sărutat gardienii.

Muzică. Poimâne, Luni, la orele 5 $\frac{1}{2}$ muzica orașenescă va concerta la promenada de jos.

Aparate fotografice pentru diletanți. Recomandăm tuturor cari se interesază de arta fotografiei, acest sport plăcut și ușor de învățat casa specială provădută cu articoli din domeniul fotografiei a firmei fondate în anul 1854. A. Moll k. u. k. Hoflieferant Wien I Tuhlauben 9. La cerere se trimite preț curent ilustrat.

Ceva din Ocna-Sibiului.

— 29 Iulie n. 1909.

Abătându-mă din întâmplare prin părțile Sibiului, aud frumoasa veste, că tinerimea universitară din Ocna și jur va da un concert în ziua de 25 Iulie st. n. Mănat de dorul de a-mi câștiga cunoștințe cât mai bogate — tot atâta merinde pentru viață — iar de altă parte împins de curiozitatea că ce poate să facă un grup de 12 tineri, m'am hotărât să iau și eu parte la acest concert.

Sala, în care avea să se țină concertul gema de un public român numărös; privirea tuturor era îndreptată asupra grupului de tineri entuziasmați pentru tot ce e frumos și moral. În mijlocul lor sta ca un tată bătrân harnicul preot din loc Isaia Popa, dându-le povețe bune.

Concertul s'a început cu »Doinitori români« executat cât se poate de bine — solo de bas »Pădure dragă pădure« a fost cântat de vocea sonoră a părintelui Isaia Popa. Doina D-sale a stors admirația publicului, așa, că în urmă după terminarea punctelor din program a fost silit în urma aplauzelor publicului românesc să ne mai cânte o frumoasă doină »Solomoane căpitane«.

Trec peste celelalte puncte însemnate ale concertului și mă opresc la poezia »Clăcașii« de O. Goga, declamată de tânărul st. în drept Ioan Olariu. Poezia a fost predată cât se poate de frumos, în cuvinte rare, respicate. Declamarea tinărului a sedit un lung aplaus din partea publicului ascultător.

Între aplauzele publicului s'a cântat apoi »Marșul dorobanților«, care a produs o însuflețire atât de mare încât neobosiții tineri au fost siliți să-l cânte din nou.

Publicul ascultător a fost foarte mulțumit — dovadă sunt aplauzele — mai mult nici că se putea aștepta din partea acestor tineri harnici și a iscusitului conducător Ion Dragomir, teolog; căci tinerii noștri după informațiile sigure ce le-am primit se pregătiseră pentru acest concert numai vreo patru zile, ocrotiți fiind în casa binevoitoare a părintelui gr. oriental din loc Isaia Popa, care ca un tată bun primise pe tinerii harnici sub paza sa.

După concert a urmat o petrecere animată până în zori de zi. Tinerii concertanți pot servi de pildă altor tineri, cari poate nici idee nu au câtă influință moralizatoare au atari concerte asupra poporului nostru.

Un participant.

Bibliografie.

Bucolicele și Georgicele lui Vergiliu traduse de cunoscutul și apreciatul scriitor și profesor pensionar M. Străjanu. București I. V. Socecu. Se pot procura orin librăria A. Mureșianu. Prețul cor. 2.60 plus 10 fil. porto.

Traducerea e făcută de un bărbat competent, din cuvînt în cuvînt și e însoțită de analiza tuturor cuvintelor cuprinse în textul latin. Elevii gimnasiali, cari au fost nevoiți până acuma a utiliza traduceri streine, de sigur se vor bucura de această carte.

M. Străjanu: »Legătura între filozofie« și științele experimentale. I. Întelesul filozofiei. II. Problema puterii de viață ca hotăr între filozofie și știință. — Prețul 50 bani, plus 10 bani porto.

M. Străjanu: »Nerina«, un episod din viața postului Leopardi (năvelă după Paul Heyse). Prețul 30 b., plus 5 b. porto.

ULTIME ȘTIRI.

Madrid, 31 Iulie. Un inginer de mine, care a fost câtva timp la Melilla și s'a înapoiat acum la Huelva, a povestit amănunte îngrozitoare despre luptele ce s'au dat între Spanioli și cabili. Din spusele inginerului reiese că Spania a suferit o înfrângere teribilă. Un detașament al avangardei trupelor spaniole fusese înconjurat de 10.000 de cabili, cari se aruncău cu o furie fanatică asupra soldaților. Aceștia nu au avut timp să se apere și au fost măcelăriți în adevăratul înțeles al cuvântului. Spaniolii au pierdut în această luptă 800 de morți și 2500 de răniți, între cari sunt și 50 de ofițeri.

Berlin, 31 Iulie. »Vossische Zeitung« află din Madrid că regele Alfonso a avut eri o conferință îndelungată cu patru generali distinși. Formarea unui cabinet militar pare probabilă.

Saint-Sebastian, 31 Iulie. Mișcarea revoluționară n'a reușit în provinciile Taragona, Saragosa și Figueras; liniștea e acum restabilită; 22 răsvrațiți au fost arestați.

Madrid, 31 Iulie. După o luptă înverșunată, revoluționarii din Barcelona, împreună cu șefii lor s'au predat eri trupelor. Toți revoluționarii au depus armele.

Madrid, 31 Iulie. »Monitorul Oficial« apărut eri declarat, că știrile din Barcelona sunt satisfăcătoare. Cavaleria a respins cel mai important grup de revoluționari într'o anumită mahala, unde artileria a deschis foc în contra lor, pricinuindu-le pierderi enorme. Supraviețuitorii s'au supus și au depus armele lor. Nu mai rămâne decât să fie înconjurate niște grupuri mai puțin însemnate, care s'au retras în câteva sate din apropierea orașului Barcelona.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Răm.

Redactor respons.: Victor Branisco.

Wällischhof,

sanateriu aranjat — după sistemul Dr. Lahmann — cu toate întocmirile modene ale terapiei fizicale și dietetice; $\frac{1}{2}$ oră depărtare dela Viena în regiune romantică și sănătoasă. Posta și telegraf: Maria-Enzensdorf bei Wien.

Cu deslușiri și prospecte stă la dispoziție direcțiunea și medicul șef al stabilimentului:

Dr. Marius Sturza

Să capetă pretutinden!

Cremă de dinți indispensabilă conservă dinți curați, albi și sănătoși.

Avis

Lucrătoare și ucenici

cu plată caută IOSEF STRAUSSER, primul atelier de flori artificiale în Transilvania, pentru mode. Co-roane, Girlande de mitre și flori țărănești.

BRAȘOV,

Strada lungă nr. 29.

(869,1-10.)

GEORGE BUCĂ

croitor bărbătesc, Brașov, Strada Orfanilor Nr. 7.

Confectionează:

Costume moderne. Fason elegant.

Depozit de Stofe veritabile englezești.

H. Kleverkaus

Brașov, Strada Hirscher Nr. 6.

FABRICANT DE

SALAMĂ și CĂRNĂTĂRIE (Selcher)

pus în mișcare cu motor. Recomandă: Șuncă prima calitate, limbi afumate, salamă, untură de porc, slănină afumată. Cu deosebire specialitate de cârnați cu hrean, așa numiți Krenwürstel. Comandele se execută prompt și se expediează cu poșta ori și unde. Prețuri curente la cerere se trimit gratis.

WILHELM SCHMIDTS,

Franzelărie fină și de lux. Brutărie, Vânzare de făină.

Brașov, Str. Aței 3, Str. Hirscher 2.

In fiecare zi se capătă de 3-0 i franceze pro spete, și pâne de casă. Pâne neagră Graham proaspeță. C. zonal și Pizmeți proaspeți în fiecare zi.

La toate expozițiile unde au luat parte, produsele mele au fost premiate cu cel dintâiu preț. La expoziția din București din anul 1906 premiat cu medalia de argint.

In fiecare zi:

Krenwürstel proaspeți. Șuncă escelentă. Costițe de porc fierte și nefierte.

Cele mai fine

Cărnuri afumate (mezeiuri)

se capătă la

H. G. ZEIDNER,

Brașov, Strada Hirscher.

Jurnal la bursa din Viena

din 30 Iunie n. 1909.

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Renta ung. de aur, Renta de aur, and various bonds.

Jurnalul de cotați B O V S

din 31 Iulie n. 1909

Table with 2 columns: Item description and Price. Includes items like Bancnote rom. Comp., Argint român, and various currencies.

Slăbirea de nervi

atribui sau încordărilor diferite ale inimii

unei munci prea intensă, unei lucrări spirituale prea îndelungate, sau urmării simptomelor noastre îngrijorate și dureroase etc. sau concurenței prea agitate a secolului nostru. Persoane cu nervi slabi care încețoșează în lipsa de putere și energie a încreștat ca cu ajutorul Electrotății să se tămăduiască, și astăzi n'au destule cuvinte de mulțumire și de laudă pentru efectul bun al curentului electric. Pentru a se recomanda tuturor celor ce suferă de slăbici ne să și procura broșura noastră „Trațat despre Electroterapia modernă” Această broșură o vor primi gratis și franco toți aceia cari se vor pronunța la zănel nostru.

Institutul de ord. medical „ELECTRO-WITALIZER”, Budapesta IV., Károly körút 2. Felem 51.

Johann Szvetlik, din Alsófehérvár, scrie în 29 Dec. 1908. Într-o scrisoare de la Dr. I. Mă bucur că vă pot aduce la cunoștință că nu numai răgușeți, sunț iarăși veseli și mi-am recăpătat pofta de lucru. Umbrelul mie mi s'ur ușor și mai ușor. Cu un cuvânt mă simț cu mult mai bine ca înainte. Aparatul il folosesc încă și acum, el funcționează perfect.

Coupon pentru o carte de cinstire: Institutul de ord. med „ELECTRO-VITALIZER” Budapesta, IV. Károly-körút 2 felem. 51. Rog-mi trimite gratis și franco, în covertă închisă cu o listă: „SISTEMUL de VINDECARE ELECTRIC MODERN” pentru bărbați și femei. Numele: Comuna și poșta ultimă. Tace și lipește pe o corespondență.

SĂNĂTATEA este cea mai scumpă binefacere pentru Dame, se poate conserva și cultiva folosind CORSET GRADEFONT care este comod și modern. se capătă după măsură sau gata numai în MAGAZINUL MME B. GOLDSTEIN, Confectionare de corsete specialitate BRAȘOV, Strada Vămei Nr. 21

N. GRĂDINAR, BRȘOV Strada neagră Nr. 1. Recomandă: Cafea prăjită, Klgr & Cor. 3-20. Liqueur: fine Rum Jamaica, Java C ba. Diferite sorturi de Cognac în buteli și tot felul de mărfuri de băcănie. Fundată la 1876. Institut artistic fotografic JOSEF SCHULLER & SOHN. Proprietar Leopold Adler, BRAȘOV, Strada Porții Nr 14. Lucru solid - Prețuri solide.

Mașine de cusut

ORIGINALE SINGER

SINGER Co.

mașine de cusut, Soc. pe acții, Brașov, Strada Porții nr. 23.

A se observa marca fabricii înregăstrată.

Ape inerale de celebritate universală din Izvoarele

VICHY

Proprietatea statului francez. A nu neglija nici odată a consulta medicul, care apa să se folosească din cele trei izvoare. Célestins Grand-Grille Hôpital. Se capătă în toate prăvăliile de ape minerale și la farmacii.

ANUNCIURI

(insertiuni și recl.) sunt a se adresa subscrisorilor administrației. In cazul publicării unui anunciu mai mult se odată se face scădământ, care creșce cu cât publicarea se face mai de multe ori.

Administr. „Gazetei Trans.”

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei” se pot face ori și când pe timp mai îndelungat sau lunare.

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. 1909 și până în 1 Oct. st. n. 1909.

- Plecarea trenurilor din Brașov. Dela Brașov la Budapesta: I. Trenul mixt la ora 6-20 min. dim. II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ora 2-14 m. p. m. III. Trenul de pers. la ora 7-40 min. seara. IV. Tr. accel. p. Arad la orele 10-26 m. seara. V. Tr. accel. p. Arad la orele 6-00 min. dim. Dela Brașov la București: I. Trenul de persoane la ora 3-16 m. dim. II. Trenul mixt la orele 12-05 p. m. III. Trenul accel. la ora 2-19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu). IV. Tren mixt la orele 6-40 seara. V. Tren accel. la orele 4-59 min. dim. Dela Brașov la Kezdi-Osorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes: I. Trenul de pers. la ora 5-15 min. dim. II. Trenul mixt la ora 8-58 min. a. m. III. Trenul de pers. la ora 3-05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Sz-reda). IV. Tren de pers. la orele 7-00 m. seara. Dela Brașov la Zărnești (gara Bartolomeiu): I. Trenul mixt la ora 8-40 min a. m. II. Trenul mixt la ora 4-16 min. p. m. III. Tren mixt la ora 9-46 seara. Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș: I. Tren de pers. la ora 4-37 min. dim. II. Tren la ora 7-57 minute dimineața. III. Tren la ora 1-09 minute p. m. (are legătură până la Nagyszeben sos 8-59 seara). IV. Tren la ora 3-27 minute p. m. V. Tren la ora 5-17 minute p. m. Dela Zărnești la Brașov (gar. Bartolomeiu): I. Trenul mixt la ora 7-17 min. dim. II. Trenul mixt la ora 1-44 min. p. m. III. Tren mixt la ora 7-07 seara. Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu: I. Tren la ora 6-44 min dimineața. II. Tren la ora 9-41 min. a. m. III. Tren la ora 11-55 min. a. m. IV. Tren la ora 6-31 minute p. m. V. Tren la ora 10-04 minute seara.

Praturile-Seidlitz ale lui MOLL

Veritabile numai dacă fiecare cutiță este provădată cu marca de apărare a lui A. MOLL și cu subscrierea sa.

Prin efectul de leuire durabilă al Praturilor-Seidlitz de A. Moll în contra greutăților celor mai de bicose la stomac și pântec, în contra cărelor și acreei la stomac, constipației cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemoroidelor și a celor mai diferite bôle femeesci a luat acest medicament de casă o răsunare, ce creșce mereu de mai mult în fiecare an. Prețul unei cutii originale sigilate Corone 2 - falsificațiile se vor uruiri pe cale judecătorească.

Franzbranntwein și sare a lui Moll.

Veritabil numai dacă fiecare sticlă este provăzută cu marca de securitate și cu plumbul lui A. Moll

Franzbranntwein-ul și sarea este foarte bine cunoscută ca un remediu popular cu deosebire prin tras (trotat), alină durerile de goidină și reumatism și a altor urmări de rēcă.

Prețul unei cutii originale plumbate cor. 2.-

Săpun de copii a lui Moll.

Cel mai fin săpun de copii și Dame, fabricat după metoda cel mai nou, pentru cultivarea rațională a pielii, cu deosebire pentru copii și adulți. - Prețul unei bucăți cor. -40 b. Cincă bucăți cor. 1.80

Trimiterea principală prin Farmacistul A. MOLL Wien, I. Tuchlauben 9 c. și rez. turnisor al curții imperiale

Comandele din provincie se efectuează dîlnic prin rambursă postală - La depozite se se cêră anumit preparatele provădute cu marca de apărare a lui A. MOLL. Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth și en gros la D. Brener - Nepută